

VKLUČEVANJE KULTURNE DEDIŠČINE V POSTOPEK PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE

Pripravila:
Nataša Pirnat

- V postopku presoje vplivov na okolje (PVO) se ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni vplivi nameravanega posega na okolje – tudi na kulturno dediščino.
- **Zakon o varstvu kulturne dediščine** (ZVKD-1, Ur. l. RS, št. 16/2008, 123/2008, 8/2011, 90/2012, 111/2013) v **74. členu** (varstvo v planih) pravi, da:

(2) Varstvo se v postopkih priprave in sprejemanja plana zagotavlja:

- z upoštevanjem aktov o razglasitvi nepremičnih spomenikov, sprejetih na podlagi 13. do 15. člena ter 21. člena, registriranih arheoloških najdišč in aktov o varstvenih območjih dediščine, sprejetih na podlagi 25. člena tega zakona;
- **s presojo vplivov na dediščino najmanj v obsegu dediščine iz prejšnje alineje v okviru presojanja vplivov na okolje na podlagi predpisov o varstvu okolja. Presoja vplivov s stališča varstva se izvede tudi, če v območju posega ni spomenikov ali varstvenih območij dediščine, vendar se pričakuje posreden vpliv na dediščino ali neposreden ali posreden vpliv na arheološke ostaline;**
- z upoštevanjem smernic in mnenj v postopku priprave prostorskih aktov.

PREDHODNI POSTOPEK (51.a člen ZVO-1)

Ugotavljanje ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje (OVS)

- ARSO → lahko zaprosi ZVKDS za pisno mnenje ali je za nameravani poseg treba izvesti PVO s stališča varstva KD
- izdan sklep (ARSO): za nameravani poseg je treba / ni treba izvesti presoje vplivov na okolje

PREDHODNI POSTOPEK v postopkih priprave DPN (51.b člen ZVO-1)

ARSO odloča samostojno – ne sprašuje MK

PREDHODNA INFORMACIJA (52. člen ZVO-1)

Nosilec posega lahko vloži vlogo za informacijo o potrebnem obsegu in vsebini poročila o vplivih na okolje (vsebuje idejno zasnovo ali podatke o namembnosti in bistvenih značilnostih posega)

- ARSO pošlje »poizvedbo« na ZVKDS oziroma MK, če gre za DPN
→ ZVKDS (MK) mora navesti, katere podatke naj vsebuje poročilo o vplivih na okolje, da bodo lahko dali mnenje o vplivih posega na KD
- ARSO pripravi pisno informacijo glede poročila o vplivih na okolje
- Predhodni postopek in predhodna informacija sta lahko združena v eno fazo

POSTOPEK PVO (53. – 65. člen ZVO-1)

1. izdelava se PROJEKT NAMERAVANEGA POSEGA V OKOLJE IN POROČILO O VPLIVIH NA OKOLJE

2. OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE (OVS)

- Nosilec posega mora z vlogo zaprositi ARSO za pridobitev OVS
- ARSO pošlje projekt nameravanega posega v okolje + poročilo o vplivih na okolje + osnutek odločbe glede OVS na ZVKDS oziroma MK, če gre za DPN
- ZVKDS (MK) izda **mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega z vidika varstva kulturne dediščine**
 - + navedba še morebitnih drugih pogojev z vidika varstva KD, ki naj se vključijo v OVS (pogoji za izvedbo posega, med trajanjem posega in prenehanjem posega)
- ARSO izda OVS, ki vključuje tudi pogoje, ki jih je treba upoštevati, da bi se preprečil, zmanjšal ali odstranil škodljiv vpliv posega na okolje, vključno z vplivom na KD
- pogoji v OVS se štejejo za projektne pogoje po ZGO

3. UGOTAVLJANJE IZPOLNJEVANJA POGOJEV IZ OVS – ugotavlja ARSO, razen za KD – ugotavlja ZVKDS

- pred izdajo GD mora pristojni organ zaprositi ARSO ali PGD izpolnjuje pogoje iz OVS (postopek za pridobitev GD se prekine)
- pred izdajo GD, ARSO s sklepom potrdi skladnost PGD s pogoji iz OVS, razen za pogoje zaradi varstva KD
- skladnost PGD s pogoji iz OVS za področje varstva kulturne dediščine → **kulturnovarstveno soglasje (izda ZVKDS)**

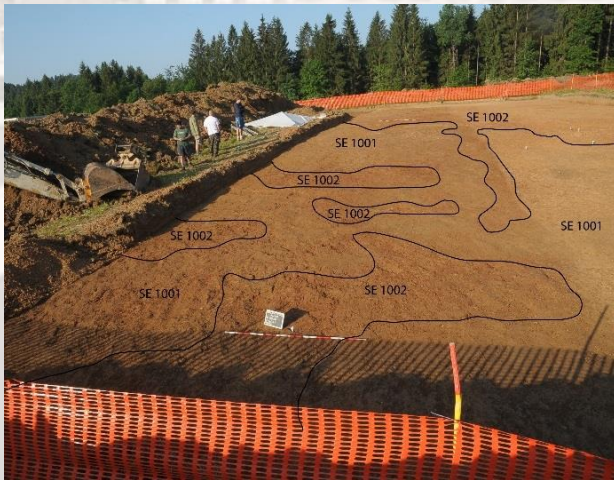
SODELOVANJE OBMOČNIH ENOT ZVKDS PRI PVO

- OE ZVKDS se vključi v postopek na poziv ARSO
- V zadnjih 10 letih je na OE ZVKDS prispelo med 5 in 10 vlogami na leto
- Za prihodnje se pričakuje, da se bo število vlog povečalo ?

TEMATIKA PRESOJ

- pri presojah vplivov na kulturno dediščino prevladujejo primeri vezani na: postavitev daljnovodov, cest, čistilnih naprav, bencinskih servisov, trgovskih centrov, skladišč, klavnic, deponij...

- **PRIMER POSLOVNA CONA LOČICA** (Občina Velike Lašče)

- L. 2008 sprejet Odlok o OPPN za proizvodno cono Ločica in prejeta vloga za PVO soglasje
- Zahteva po PAR – za oceno vpliva na KD (arheološko dediščino)
- Po opravljenih PAR – evidentirana nova enota KD (arheološko najdišče)
- Ugotovitve so se vključile v Projekt in Poročilo (tudi zahteve glede nadaljnjih arheoloških izkopavanj) – delno so se upoštevale, delno ne

UGOTOVITVE

- Glavna naloga presoj vplivov na okolje (kulturno dediščino) = iskanje boljših rešitev
- V dosedanjih primerih je postopek PVO največ »pripomogel« pri varstvu arheološke dediščine → omogoča, da se območje celovito pregleda še v fazi izdelave projektne dokumentacije → vpliv na projekt
- Investitorjem predstavlja tudi dodatni razmislek o smiselnosti in obsegu/velikosti nameravanega posega
- Dejstvo je, da so presoje potrebne, vprašanje pa je, kakšen »postopek« presoje bi bil najbolj učinkovit

**HVALA ZA
POZORNOST!**

Ljubljana